

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1016/17
04.09.2019. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Драгане Миросављевић, председника већа, Ирене Трифуновић Радуловић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији је пуномоћник адвокат АБ, против тужене Републике Србије – Министарство правде и државне управе, чији је заступник Државно правобранилаштво Републике Србије, Београд, ул.Немањина бр.26, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 132/14 од 04.10.2016. године, у седници већа одржаној дана 04.09.2019. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 132/14 од 04.10.2016. године у ставу првом и другом изреке.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег суда у Београду П 132/14 од 04.10.2016. године, ставом првом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавеже тужена да му као рехабилитационо обештећење исплати : на име обављеног а неисплаћеног рада у редовно радно време износ од 4.120.000,оо динара, изгубљене зараде – плате за време незапослености по престанку лишења слободе износ од 581.333,33 динара, разлике у висини плате пре и после штетног догађаја износ од 2.845.440,оо динара, губитка пензија износ од 1.561.666,66 динара, разлике у пензијама износ од 10.261.666,00 динара, на име новчане накнаде за душевни бол износ од 10.000.000,оо динара и за страх износ од 10.000.000,оо динара, те да му накнади трошкове поступка, као неоснован. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка исплати 45.000,оо динара. Ставом трећим изреке ослобођен је тужилац обавезе плаћања судске таксе на тужбу и одлуку.

Против означене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући је у ставу првом и другом изреке из свих законских разлога.

Испитујући правилност првостепене пресуде у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр.72/11 са свим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба неоснована.

У поступку пред првостепеним судом није учињена нека од битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, а неосновано се жалбом указује на повреду поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, јер је изрека побијане пресуде разумљива, у складу са разлозима наведеним у образложењу и изведеним доказима, дати су јасни и непротивречни разлози, тако да се законитост и правилност пресуде може испитати.

У поступку пред првостепеним судом утврђено је да је правноснажним решењем Вишег суда у Прокупљу Рех 12/12 од 20.12.2012. године усвојен захтев овде тужиоца АА за рехабилитацију његовог оца, сада пок. ПП и да су ништаве од тренутка њиховог доношења следеће одлуке: решење Народног одбора Другог реона Града Београда бр.667/1951 од 30. јуна 1951. године и Вијећа за прекршаје при Министарству унутрашњих послова НР Хрватске Уп.бр.1348/1952 од 11.08.1952. године, као и да су ништаве све правне последице тих решења, а ПП сматра неосуђиваним лицем. ПП је био осумњичен да је идеолошки опредељен за резолуцију Информбироа и лишен слободе дана 08.06.1951. године, без одлуке суда и спроведеног поступка и упућен на друштвено користан рад у логор на Голом Отоку где је боравио до 08.06.1953. године. Тужилац је рођен _. године, а ПП отац тужиоца је преминуо 24.04.1996. године.

Полазећи од правилно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд изводи правилан закључак да нису испуњени услови из Закона о рехабилитацији ("Службени гласник РС" 92/2011) да се тужиоцу као наследнику рехабилитованог лица досуди накнада материјалне штете по основу изгубљених зарада, разлике зарада, неисплаћених пензија по основу пуног радног стажа и разлике између старосне пензије и пензије у пуном износу, јер његов правни претходник који је преминуо пре ступања на снагу важећег Закона о рехабилитацији, означена права није стекао како би била пренета на његове наследнике, док право на накнаду нематеријалне штете за претрпљене психичке патње и страх који је тужилац потраживао у виду рехабилитационог обештећења и које имају под условима из члана 26 у вези са чланом 7 тачка 5 истог закона наследници рехабилитованог лица, тужилац не може стећи пошто не спада у круг лица којима наведена одредба то право признаје, јер је рођен после учињене повреде права на слободу његовог оца. За одлуку коју је донео, првостепени суд је дао јасне и недвосмислене разлоге које овај суд у потпуности прихвата, због чега не стоје наводи из жалбе туженог да су изнети разлози опречни са чињеницама и доказима из списа.

Позивањем на садржину одредбе члана 3 став 2 Закона о рехабилитацији, жалбом се не доводи у сумњу закључак првостепеног суда да накнаду материјалне штете има само лице које је било у животу у моменту ступања на снагу важећег Закона о рехабилитацији дана 05.12.2011.године, те да тужилац право на накнаду материјалне штете као наследник рехабилитованог лица које је преминуло пре ступања на снагу

Закона о рехабилитацији, не може остварити, ако се има у виду да се сагласно члану 1 Закона о наслеђивању наслеђује заоставштина а да заоставштину чине сва наслеђивању подобна права која су оставиоцу припадала у тренутку смрти. Следом изнетог се не може сматрати да је отац тужиоца као рехабилитовано лице , за живота стекао имовинско право на накнаду штете.

Неосновано је указивање из жалбе да је тужилац заједничим животом са оцем од свог рођења до његове смрти стекао активну легитимацију за подношење предметне тужбе за рехабилитиционо обештећење, те да је дакле због погрешне примене материјалноправних одредаба чињенично стање у погледу постојања те заједнице, изостало. Рехабилитовано лице и лице из члана 7 тачка 5 истог закона има право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због лишења слободе у складу са законом којим се уређују облигациони односи (члан 26 став 3). Лица из члана 21 став 2 тог закона имају право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због смрти рехабилитованог лица, под условом да је између њих и умрлог рехабилитованог лица постојала трајнија заједница живота у складу са законом којим се уређују облигациони односи (члан 26 став 4). Члан 7 став 1 тачка 5 закона дефинише да захтев за рехабилитацију могу поднети деца лица која су из политичких, верских, националних и идеолошких разлога лишена живота, слободе или других права до ступања на снагу закона, која су за време трајања повреде права и слобода деца родитеља рођена у установама за извршење санкција, односно која су у тим установама са њима провела део времена или су за то време расла без родитељског старања једног, другог или оба родитеља.То даље значи да је Закон о рехабилитацији право на рехабилитиционо обештећење признао само деци која су за време трајања повреде права и слобода родитеља била лишена родитељског старања, због чега се законске одредбе у погледу права на обештећење не могу применити на тужиоца који је рођен након пуштања његовог оца на слободу, па је ирелевантно постојање заједнице живота тужиоца са рехабилитованим лицем.

Жалбеним наводима о садржини преосталог дела цитиране одредбе члана 7 Закона о рехабилитацији која тужиоцу као наследнику даје право да поднесе захтев за рехабилитацију, не доводи се у сумњу изнет правни став. Одредба члана 7 Закона о рехабилитацији у тачки 3 говорећи о лицима која могу поднети захтев за рехабилитацију у круг могућих подносилаца убраја и децу умрлог лица које је трпело прогон, али иста одредба у тачки 5 говори под којим условима тај закон њих легитимише у односу на остварење права, а услов је да су за време лишења слободе родитеља рођена у установама за извршење санкција односно једно време са родитељем ту провела или су за то време расла без родитељског старања.

Жалилац се такође неосновано позива на члан 14 став 1 Конвенције УН против тортуре и других свирепих, нељудских, понижавајућих казни и поступака, којом се гарантује жртви неког акта тортуре право на накнаду и праведно и одговарајуће обештећење, као и то да у случају смрти жртве, акта тортуре имаоци права те жртве полажу право на обештећење. Наиме, из наведене одредбе Конвенције произлази да друга лица могу бити титулари права на обештећење само када је смрт жртве тортуре непосредно наступила као последица акта тортуре, што овде није случај, јер је отац тужилаца преминуо 24.04.1996. године, дакле 43 године након пуштања на слободу.

Апелациони суд је имао у виду и остале жалбене наводе тужиоца, али сматра да они нису од утицаја на доношење другачије одлуке, па их посебно не образлаже.

Правилна је одлука о трошковима парничног поступка која је донета правилном применом одредбе члана 154, 155 и 163 ЗПП а правилност такве одлуке жалбеним наводима није доведена у сумњу.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 390 и 401 став 1 тачка 2 ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија
Драгана Миросављевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић